

V Bruselu dne 13.6.2019
COM(2019) 295 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ

Plán na dosažení dohody o dlouhodobém rozpočtu Unie na období 2021-2027

Příspěvek Evropské komise k zasedání Evropské rady ve dnech 20. a 21. června 2019

PLÁN NA DOSAŽENÍ DOHODY O DLOUHODOBÉM ROZPOČTU UNIE NA OBDOBÍ 2021–2027

1. Vstup do závěrečné fáze jednání mezi členskými státy

Vedoucí představitelé Evropy se dne 9. května 2019 v rumunském Sibiu dohodli na následujícím: „Vytvoříme podmínky, díky nimž budeme schopni naše ambice uskutečnit. Poskytneme Unii prostředky nezbytné k dosažení jejích cílů a provádění jejích politik“¹. Právě to bude hlavní výzvou v období, kdy Unie vstupuje do závěrečné fáze jednání o budoucím dlouhodobém rozpočtu, víceletém finančním rámci.

V květnu a červnu 2018 Komise předložila své návrhy na nový a moderní dlouhodobý rozpočet, který by přesně odpovídal prioritám Unie. V Evropském parlamentu i v Radě následovalo intenzivní období technické práce. Komise klade důraz na posílení financování nových priorit, modernizaci stávajících programů, zjednodušení a zefektivnění rozpočtu a na to, aby Unii poskytla flexibilnější rozpočet, což získalo silnou podporu jak v Evropském parlamentu, tak i v Radě, přičemž pokračují diskuse zejména o vhodném rozdělení prostředků pro jednotlivé politiky Unie v rámci rozpočtu EU.

Evropská rada v prosinci 2018 vyzvala nastupující rumunské předsednictví Rady, aby „vytyčilo směr pro další fázi jednání s cílem dosáhnout dohody v Evropské radě na podzim roku 2019“². Od té doby pomohla činnost rumunského předsednictví přesně určit ty klíčové otázky, o nichž budou muset vedoucí představitelé do podzimu rozhodnout.

Dohoda je na dosah, ale zbývá ještě mnoho práce. Ambiciózní a vyvážená dohoda o budoucím rámci bude možná pouze za předpokladu silného politického vedení ze strany Evropské rady. V samotném závěru bude potřebný kompromis a ochota pokročit v evropském zájmu. To bude nezbytné k tomu, aby se zabránilo nákladnému zpoždění při zahajování nových programů a oddalování jejich přínosů.

Důležitým mezníkem v tomto procesu bude zasedání Evropské rady ve dnech 20. a 21. června. Zasedání bude příležitostí poskytnout pokyny k hlavním politickým otázkám, které budou utvářet budoucí dlouhodobý rozpočet, a umožnit, aby Unie priority stanovené v prohlášení ze Sibiu účinně plnila. Poté bude na finském předsednictví, aby vedlo závěrečnou fázi prací.

V době velké nejistoty musí Evropská unie zůstat pilířem stability. Ambiciózní dohoda mezi členskými státy o budoucím dlouhodobém rozpočtu na podzim ukáže, že se Unie zaměřila na svůj pozitivní program pro všechny Evropany a je odhodlána jej realizovat. Tím bude položen základ pro včasnou dohodu s Evropským parlamentem a bude k dispozici dostatek času na dokončení prací na 37 tematických programech a praktických opatřeních pro jejich úspěšné zahájení dne 1. ledna 2021.

Komise vyzývá Evropskou radu, aby na podzim stanovila plán k dosažení dohody o dlouhodobém rozpočtu EU a vyzvala Radu, aby z pokroku v těchto otázkách učinila prioritu.

2. Vycházet z dosaženého pokroku

Doposud již bylo dosaženo značného pokroku. Vyvážený balíček, který Komise předložila minulý rok, byl obecně uznán jako vhodný základ pro jednání. Je všeobecně uznáváno, že Unie budoucnosti bude potřebovat moderní, flexibilní a efektivnější rozpočet, který nabídne úroveň ambicí odpovídající výzvám, kterým Evropa čelí.

Nedávná předsednictví Rady stanovila rychlé tempo. Za bulharského předsednictví byly práce svižně zahájeny a za rakouského předsednictví bylo dokončeno první technické čtení návrhů Komise. To

¹ Prohlášení ze Sibiu, dne 9. května 2019, <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/05/09/the-sibiu-declaration/>

umožnilo, aby klíčové politické otázky pro návrh příštího víceletého finančního rámce byly uvedeny v návrhu „vyjednávací osnovy“. Během rumunského předsednictví se vedla řada tematických diskusí, které pomohly vyřešit technické otázky a zúžily počet otevřených otázek, které budou vyžadovat přímé zapojení vedoucích představitelů.

Své pevné odhodlání dosáhnout včasné a ambiciózní dohody o budoucím dlouhodobém rozpočtu prokázal také Evropský parlament. Průběžná zpráva o víceletém finančním rámci ze dne 7. listopadu 2018 zdůraznila, že v následujícím sedmiletém období je nezbytné zajistit ambicióznější a důvěryhodný rozpočet EU ve prospěch jejích občanů.

Do jednání o odvětvových programech se rovněž konstruktivně a účinně zapojily Parlament a Rada. Orgány dokončily alespoň částečné mandáty k vyjednávání pro většinu odvětvových legislativních návrhů, z nichž budoucí dlouhodobý rozpočet vychází. Spolunormotvůrci se již dohodli na hlavních rysech mnoha klíčových programů, které zahrnují strategicky důležité otázky, jako je výzkum, obrana, investice a digitální transformace. Jejich dokončení, stejně jako dokončení zbývajících programů nyní závisí hlavně na rychlé dohodě o víceletém finančním rámci.

SOUČASNÁ SITUACE ODVĚTVOVÝCH FINANČNÍCH LEGISLATIVNÍCH NÁVRHŮ *

* 37 programů se opírá o 45 právních návrhů. 12 částečných dohod odpovídá společným dohodám o těchto návrzích v případě 10 programů, ke kterým dospěly Evropský parlament a Rada, nebo jen Rada v případě aktů Rady.

I když je třeba vyřešit několik důležitých otázek, zejména pokud jde o finanční aspekty, dosavadní diskuse v Evropském parlamentu a Radě ukázaly širokou podporu mnoha zásadním modernizačním prvkům, které pro příští víceletý finanční rámec Komise navrhla:

- **silné zaměření na evropskou přidanou hodnotu** a potřebu zajistit odpovídající podporu pro nové a naléhavé priority, jako jsou výzkum a inovace, digitální ekonomika, mladí lidé, migrace a správa hranic, bezpečnost, obrana a vnější činnost a větší důraz na udržitelnost, včetně ambicióznějšího cíle, pokud jde o začleňování oblasti klimatu;
- **jednodušší a transparentnější strukturu** budoucího rozpočtu;
- radikální **snížení počtu programů** a vytvoření **nových integrovaných programů** v oblastech, jako jsou investice do lidí, jednotný trh, strategické investice, práva a hodnoty a vnější činnost, jakož i **větší důraz na součinnost mezi nástroji**;
- **zjednodušení pravidel financování** s cílem omezit byrokracii pro příjemce a řídicí orgány a větší zaměření na výkonnost a výsledky a
- **pružnější rozpočet**, aby bylo možné v rychle se měnícím světě rychle reagovat.

Významného pokroku bylo dosaženo také u prvků **rozpočtového nástroje pro konvergenci a konkurenceschopnost eurozóny**. Tento nástroj podpoří posílení odolnosti hospodářské a měnové unie soudržnost v rámci Unie. V souladu s mandátem vzešlým z eurosummitu ze dne 14. prosince 2018 rychle pokračují práce opírající se o návrh Komise na program na podporu reform. Postoje se sblížují a dohoda o hlavních rysech tohoto nástroje je blízko.

Všeobecně se rovněž uznává, že nový mechanismus, který má zajistit, aby **obecné nedostatky týkající se právního státu** nevedly k ohrožení rozpočtu, bude zásadním prvkem dohody o budoucím víceletém finančním rámci. I když je stále třeba vyřešit řadu otázek, diskuse v rámci rakouského a rumunského předsednictví dále potvrdily silnou podporu návrhu Komise. Značného pokroku bylo dosaženo na technické úrovni, což by mělo umožnit uzavřít dohodu v Radě v rámci finského předsednictví. Dne 16. ledna 2019 přijal svůj postoj Parlament.

Pokročilo se rovněž v práci na návrzích Komise na **modernizaci příjmové stránky rozpočtu EU**. Unie potřebuje jednodušší a spravedlivější systém financování rozpočtu EU, který bude těsněji propojen s politikami Unie a nabídne alternativní zdroje příjmů, aby mohl financovat nové priority a kompenzovat dopad odchodu Spojeného království. Evropský parlament dal jasně najevo, že reforma vlastních zdrojů a diverzifikace zdrojů příjmů je jeho podmínkou pro udělení souhlasu s budoucím rámcem. V Radě roste otevřenost vůči zásadě nových vlastních zdrojů.

3. Kroky k nalezení spravedlivé a vyvážené dohody

Evropská rada zahájí závěrečnou fázi jednání mezi členskými státy o příštím víceletém finančním rámci na svém červnovém zasedání. Dosavadní pokrok je povzbudivý, ale nyní je zapotřebí nový politický impuls, který povede k úspěšnému uzavření vyjednávání během podzimu. Byla již vyřešena řada technických otázek. Nyní nastal čas přeorientovat se na klíčové politické otázky, které budou utvářet budoucí finanční rámec Unie, a zejména na finanční aspekty. K tomu bude nutné silné politické vedení ze strany Evropské rady.

Komise soustavně zdůrazňuje, že klíčem k úspěšnému výsledku bude spravedlnost a rovnováha. Celková výše rozpočtu bude muset být dostatečně ambiciózní, aby mohla účinně plnit společné priority Unie, a přitom náležitě zohledňovat finanční dopady odchodu Spojeného království. Je třeba nalézt novou rovnováhu mezi zvýšeným financováním nových priorit v oblasti výdajů a trvalou silnou podporou modernizované společné zemědělské politiky a politiky soudržnosti. Je třeba posílit vazbu mezi financováním z rozpočtu EU a politickými prioritami a hodnotami EU. Rozdělování finančních prostředků mezi členské státy musí být založeno na spravedlivých a objektivních kritériích. Součástí vyváženého balíčku musí být také nový a spravedlivější systém financování rozpočtu.

Jedná se o složité otázky, nyní je však čas se k nim postavit čelem. Evropská rada by na svém červnovém zasedání měla zahájit novou fázi politických jednání s rostoucím zaměřením na finanční a jiné strategické otázky. Komise vítá záměr finského předsednictví ihned po letních prázdninách

zahájit bilaterální jednání na politické úrovni s cílem připravit rozhodující dohodu na podzimním zasedání Evropské rady. Tyto diskuse budou muset plně zohlednit očekávání Evropského parlamentu ohledně budoucího rámce.

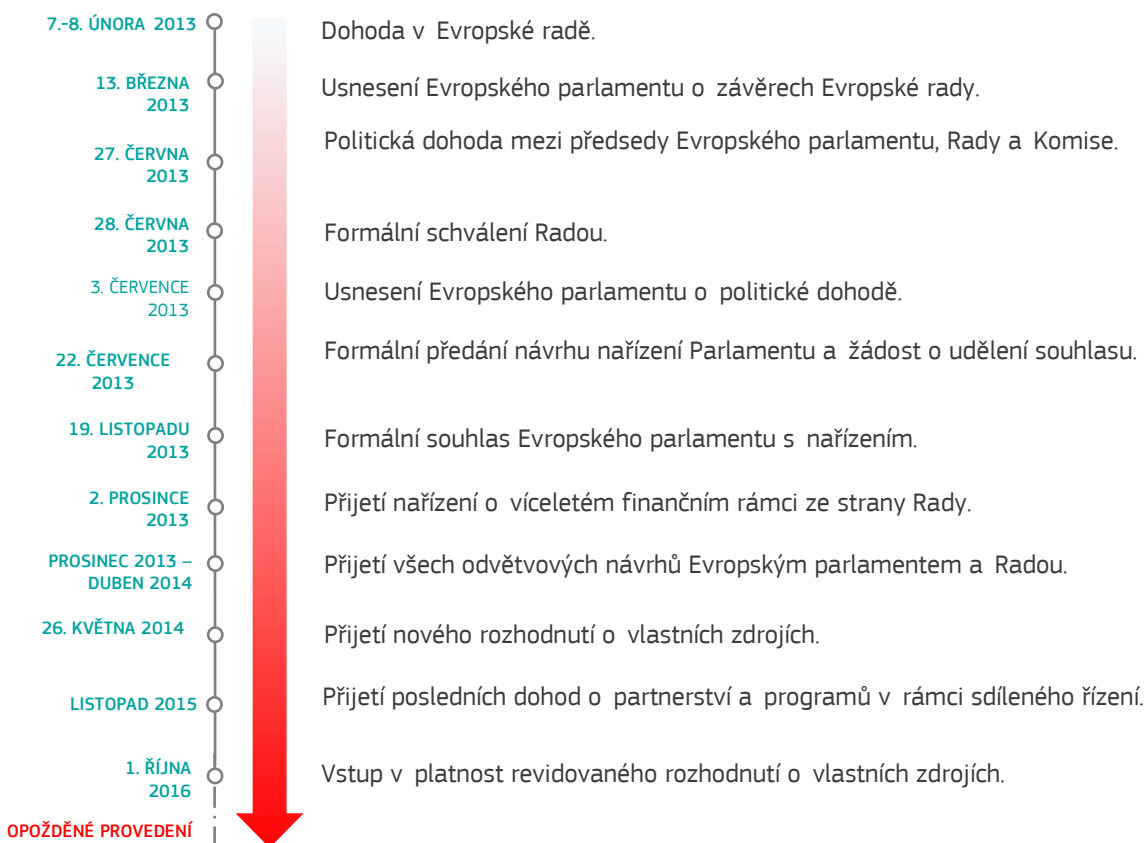
Naléhavost této práce nesmí být podceňena, a to jak politicky, tak i prakticky. Do 1. ledna 2021, kdy musí být příští víceletý finanční rámec právně připraven k provedení ve všech členských státech, zbývá pouhých 18 měsíců a ještě mnoho práce je zapotřebí k tomu, aby se zajistilo, že budoucí finanční programy bude možné využívat od prvního dne. Jakmile Evropská rada dospěje k dohodě, bude zahájen intenzivní proces jednání s Evropským parlamentem. Pravidelné výměny názorů mezi zástupci Evropského parlamentu a předsednictvím Rady vytvořily pozitivní dynamiku. Rozhodujícím faktorem pro udělení souhlasu Parlamentem bude úroveň ambicí v Evropské radě.

Jakmile se nový Parlament ujme funkce a budou jmenováni zpravodajové, měla by být obnovena jednání o 37 finančních programech. Bude zapotřebí významné zrychlení prací u těch programů, u nichž dosud neprobíhají interinstitucionální jednání, což je případ klíčových programů, jako je společná zemědělská politika. Tato činnost může být dokončena až poté, co bude dohodnut celkový rámec. A teprve poté, co budou programy formálně přijaty, může Komise přijmout nezbytné akty v přenesené pravomoci a prováděcí akty, které jsou následně podrobeny příslušným kontrolním postupům.

MEZI DOHODOU EVROPSKÉ RADY A PROVÁDĚNÍM V PRAXI JE ŘADA KROKŮ

PŘÍKLAD STÁVAJÍCÍHO
RÁMCE

Formální proces přijetí je pouze část tohoto postupu. Svůj čas si vyžádají rovněž praktické přípravy nových programů, ať už se jedná o přípravu operačních programů, vyhlášení výzev k předkládání návrhů nebo zavádění řídicích, monitorovacích a kontrolních systémů.

Tato činnost může začít souběžně s dokončováním právního rámce, ale může být finalizována až po jeho zavedení. Pro připomenutí, u všech programů v rámci sdíleného řízení trvalo další dva roky, než byly formálně přijaty. Skutečné provádění projektů mohlo začít o několik měsíců později, jelikož členské státy musely zveřejnit výzvy k předkládání projektů a nakonec projekty vybrat.

Zpoždění při plnění nového dlouhodobého rozpočtu by měla v praxi velmi reálné důsledky. Byly by odloženy klíčové investice, umístění v rámci programu Erasmus a ztracena pracovní místa v oblasti výzkumu. Kromě toho lze nový strop vlastních zdrojů použít až poté, co nové rozhodnutí o vlastních zdrojích schválí všechny členské státy v souladu s jejich ústavními předpisy².

Pokud tedy vedoucí představitelé chtějí splnit svůj závazek, že „poskytnou Unii prostředky nezbytné k dosažení jejích cílů a provádění jejích politik“, jsou časové lhůty základním parametrem. Dokončení prací na budoucím rámci a finančních programech tak, aby bylo možné jejich úplné provádění ke dni 1. ledna 2021, je tedy výzvou, ale lze ho dosáhnout – za předpokladu, že Evropská rada prokáže svou vůdčí roli.

4. Závěr

Rok 2019 je pro Unii rokem obnovy. Prohlášení, na němž se dohodli vedoucí představitelé Evropy v Sibiú v návaznosti na Bratislavský plán a na Římské prohlášení, stanoví jasný a pozitivní program Unie-27. Volby do Evropského parlamentu zaznamenaly prudký nárůst demokratické angažovanosti občanů v otázkách Unie, přičemž volební účast byla nejvyšší za posledních 20 let a kampaň se více než kdykoli předtím zaměřila na evropské otázky.

Tato fakta dávají nový impuls a určují naléhavost konečné fáze práce na budoucím finančním rámci. Nejistota, pokud jde například o podmínky odchodu Spojeného království z Unie, neznamená, že by důležitá rozhodnutí měla být odkládána. Naopak je o to důležitější, aby Unie pokračovala ve své pozitivní agendě s důvěrou a optimismem.

Jednání o dlouhodobém rozpočtu jsou zásadně zaměřena na politické priority a na to, jak k nim přistupovat. V sázce je hodně, otázky jsou složité a je nutné hledat křehkou rovnováhu, ale v konečném důsledku bude úspěch těchto jednání záviset na politické vůli.

Komise proto vyzývá Evropskou radu, aby na svém červnovém zasedání vypracovala plán na dosažení dohody o budoucím dlouhodobém rozpočtu s podzimním termínem.

Komise učiní vše, co je v jejích silách, aby podpořila Evropský parlament a Radu v úsilí poskytnout Unii moderní dlouhodobý rozpočet, který potřebuje k tomu, aby mohla reagovat na výzvy a chopit se příležitostí, které nás čekají.

² Na rozdíl od předchozího období bude muset být nový víceletý finanční rámec doprovázen zvýšením stropů stanovených v rozhodnutí o vlastních zdrojích, aby bylo zajištěno, že Unie bude za všech okolností schopna plnit své finanční závazky.